

2017
TS-YHTYMÄ
vuosikertomus

1910-luku

Antti Mikkola

4.12.1869–1.2.1918

Asianajaja, poliitikko, Turun Sanomien perustaja ja ensimmäinen päätoimittaja. Mikkola tunnetaan ahkerana, suorasanaisena ja pelottomana miehenä, joka on yhteiskunnallisesti aktiivinen. Rehellisyys ja avoimet mielipiteet koituvat Mikkolan kohtaloksi.

Punaiset sotilaat surmaavat hänet Helsingissä.

Mikkola haudataan Turussa 16.5.1918.

Yritysuutisia

Suomen Vientiyhdistys

Vuonna 1919 perustetaan turkulaisen kenkäliikkeen takahuoneessa Suomen Vientiyhdistys. Sen puheenjohtajana ja suurimpana rahoittajana toimii turkulainen kauppaneuvos Edvard Åström. Vuonna 1938 nimeksi vaihtuu Suomen Ulkomaankauppaliitto ja vuonna 1999 Finpro.

Kuljetusliike Suvinen

Kuljetusliike Suvinen perustetaan vuonna 1917. Se on betoniteollisuuden ja valmisbetonialan raaka-ainekuljetuksiin erikoistunut perheyrittys. Yrityksestä vastaa edelleen Suviset jo neljännessä polvessa.

1917

Eduskunta vahvistaa äänin 100–88, että Suomi on riippumaton tasavalta.

1917

Suomen Turku ei poikkeuksellisesti joulusta joulurauhaa miliisilakon vuoksi.

Sisältö

Avainlukuja	5
Yhtiön organisaatio, johto ja tilintarkastajat	5
Konsernin tilinpäätökseen sisältyvät yhtiöt	7
Hallituksen toimintakertomus	8
Tilinpäätös	17
Konsernin tuloslaskelma	17
Konsernitase	19
Konsernin rahoituslaskelma	23
TS-Yhtymä Oy:n tuloslaskelma	24
TS-Yhtymä Oy:n tase	25
TS-Yhtymä Oy:n rahoituslaskelma	27
Tilinpäätöksen liitetiedot	28
Tilintarkastuskertomus	45

Vuosi 2017 Suomi täytti 100 vuotta

Itsenäisyyden innoittamana syntyi 2017 yleismessuille Turun Sanomien osastolle historiatunneli, joka herätti messukävijöiden keskuudessa suurta kiinnostusta.

Tämä vuosikertomus on kuvitettu historiatunnelia varten kootuista materiaaleista.

1920-luku

Paavo Nurmi

13.6.1897–2.10.1973

Paavo Nurmi, yhdeksänkertainen kestävyys-juoksun olympiavoittaja ja liikemies, voittaa vuonna 1920 ensimmäisistä olympialaisistaan Antwerpenistä kolme kultamitalia ja yhden hopean. Heinäkuussa 1924 Nurmi ottaa Pariisin olympiakisoissa viisi kultaa.

1924

Paavo Nurmi voittaa Pariisin olympialaisissa viisi kultaa.

Yritysuutisia

Kupittaaan savi

Tiili- ja keramiikka-alan yritys, Kupittaaan savi, perustetaan vuonna 1921. Tunnetuimpiin malleihin kuuluvat muun muassa Matti ja Maija -veistokset ja Pyykkärit-sarja. Yhtiön tuotteita palkitaan Pariisin maailmannäyttelyssä vuonna 1937 ja Milanon triennaalissa. Yhtiöllä on oma rautatie, Kupittaaan savirata, saven kuljettamiseen Halisista Aurajoen rannalta tehtaalle. Yhtiö ajautuu konkurssiin 1969.

1927

Suomi täyttää 10 vuotta 6.12.1927

TS-Yhtymä avainlukuja

		2013	2014	2015	2016	2017
Liikevaihto	milj. €	184	171	155	159	146
Palkkakustannukset	milj. €	54	54	57	55	50
% liikevaihdesta	%	29,4	31,7	36,7	34,7	34,1
Poistot	milj. €	11	9	9	10	7
Liikevoitto	milj. €	21	16	16	17	20
% liikevaihdesta	%	11,6	9,4	10,1	10,8	13,8
Nettorahoituskulut	milj. €	-1	-4	-4	-2	4
% liikevaihdesta	%	-0,7	-2,2	-2,4	-1,2	2,9
Investoinnit	milj. €	4,9	6,3	4,9	7,5	4,9
% liikevaihdesta	%	2,7	3,7	3,2	4,7	3,4
Korollinen vieras pääoma	milj. €	30	32	30	30	15
Omavaraisuusaste	%	78,0	76,1	77,8	78,0	81,2
Taseen loppusumma	milj. €	265	269	264	261	249
Jalostusarvo	milj. €	88,4	82,2	83,6	84,6	78,5
Henkilöstö yhteensä		1 268	1 220	1 509	1 418	1 319
Liikevaihto / henkilö	1000 €	145	140	103	112	111

Yhtiön organisaatio, johto ja tilintarkastajat

HALLITUS

Ruola Kati, puheenjohtaja
Kinnunen Niko, varapuheenjohtaja
Ketonen Heikki
Ketonen Helena
Ketonen Jaakko
Ketonen Jukka
Ketonen Pekka
Ketonen Timo
Kinnunen Nina

TOIMITUSJOHTAJA

Ketonen Heikki

TILINTARKASTAJAT

PricewaterhouseCoopers Oy
(KHT-Yhteisö),
Päävastuullinen:
Kaarisalo Mika (KHT)

1930-luku

Wäinö Aaltonen

8.3.1894–30.5.1966

Wäinö Aaltonen on Suomen itsenäisyyden alkuvuosien merkittävimpiä taiteilijoita, jonka maine ylittää kotimaan lisäksi myös muihin Pohjoismaihin. Yksi tunnetuimmista Aaltosen töistä on 1930-1932 valmistuva Työ ja tulevaisuus –veistossarja Eduskuntatalon istuntosaliin. Hänen muita töitään ovat muun muassa Paavo Nurmen patsas, jonka yksi versio on Turussa, ja Aleksis Kiven muistopatsas Helsingissä.

Yritysuutisia

Jalostaja

Yritys perustetaan vuonna 1936 ja sen tarkoituksena on puutarhatuotteiden jalostaminen ja kauppa. Myöhemmin Jalostajalla joudutaan miettimään uusia elintarviketeollisuuden mahdollisuuksia puutarhatuotteiden kausiluontoisuuden takia. Vuodesta 2002 tuotemerkki kuuluu Oy Lunden Ab:lle.

1930

Ensimmäinen suomalainen sukellusvene, Vetehinen, valmistetaan Crichton-Vulcanin telakalla Turussa ja lasketaan vesille.

1939

Neuvostoliitto hyökkää Suomeen ilman sodanjulistusta 30.11.1939. Talvisota alkaa.

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhtiöt

Yhtiö	Perustettu tai yhtymässä vuodesta	Tuotteet, toiminta	Liikevaihto, M€
TS-Yhtymä Oy	1905	Konsernin emoyhtiö, hallintopalvelut ja omaisuuden hoito	28,6
Turun Sanomat Oy	2013	Sanomalehti, sähköinen viestintä, painopalvelut	45,6
Salon Seudun Sanomat Oy	1988	Sanomalehti, painopalvelut	14,8
Hansaprint Oy	1996	Painotuotteiden valmistus	43,1
Hansaprint AB	1999	Myyntiyhtiö, Ruotsi	0,6
Artukaisten Kiinteistö- ja Huoltopalvelu Oy	2014	Kiinteistö- ja huoltopalvelut	3,0
Hermes Investment S.a.r.l.	2014	Sijoitusyhtiö, Luxemburg	0,2
Kiinteistö Oy Pieni Roobertinkatu	2002	Kiinteistöosakkeiden hallinta	0,2
Kiinteistö Oy Turun Pläkkäri	1991	Kiinteistön hallinta	0,1
Kiinteistö Oy Örninkatu 14	2014	Kiinteistön hallinta	0,5
Oy J. Österblad Ab	2017	Kiinteistön hallinta	0,1
Lounais-Suomen Tietojakelu Oy	2014	Jakelupalvelut	15,5
Newprint Oy	2009	Arkkipainotoiminta	5,5
Nitro Group Oy	2006	Sähköisten mediaratkaisujen tuotanto	4,4
Pansiontien Telakka ja Marina Oy	2014	Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö	0,1
Polytypos Svenska AB	1977	Sijoitusyhtiö, Ruotsi	0,0
Priimus Media Oy	2006	Paikallislehden kustantaminen	3,4
Salon Alueradio Oy	1993	Paikallisradiotoiminta	0,0
TS-Group Hungary KFT	2004	Kiinteistön hallinta, Unkari	0,2
Turun Tietotarjonta Oy	1980	Kaupunkilehti, kustannustoiminta	1,9
Uudenkaupungin Sanomat Oy	1988	Sanomalehti	1,8
Varsinais-Suomen Tietojakelu Oy	2011	Jakelupalvelut	2,0

Toimintakertomus

Hallituksen toimintakertomus

TILIKAUDELTA 1.1. – 31.12.2017

Yleistä toimialasta

Vuonna 2017 mediamainontaan Suomessa käytettiin yhteensä 1.217 m€ eli -0,1 % edellistä vuotta vähemmän. Varsinaiseen sanomalehtimainontaan käytettiin 3 % vähemmän euroja kuin vuonna 2016, mutta laskeva trendi on loiventunut. Sanomalehtimainonnan osuus pienestä mainoskakusta oli 25 %.

Painettujen medioiden osuus mediamainonnasta oli vuonna 2017 yhteensä 35,7 %. Sanoma- ja kaupunkilehtimainonnan osuus mediamainonnasta oli 29,7 %. Sähköisen mainonnan osuus mediamainonnan määrästä kasvoi 55,9 %:iin vuonna 2017. Tiedot perustuvat Kantar TNS Oy:n kuukausittaiseen mediaseurantaan sekä vuosittaiseen erillistutkimukseen, jossa yhteistyökumppaneina ovat media-alan liitot.

Graafisen teollisuuden volyymikehitys on ollut vuoden 2017 aikana edelleen laskeva. Sekä yritysten että henkilöstön määrät graafisella alalla ovat jatkaneet laskuaan. Vallitseva Euroopan-laajuinen ylikapasiteetti ja tästä seuraava hintakilpailu vaikeuttavat edelleen tilannetta.

Osakemarkkinoiden tuotto säilyi viime vuonna hyvällä tasolla sekä Euroopassa että Pohjois-Amerikassa. Rahamarkkinoiden ja vakavaraisten yrityslainojen korkotasot säilyivät historiallisen matalina ja tuotot jäivät vähäisemmiksi.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Polytypos Oy sulautui suunnitellusti sisaryritykseensä Hansaprint Oy:hyn 1.1.2017.

Keväällä 2017 ruotsalaisen tytäryhtiön Hansaprint AB:n liiketoimintaa laajennettiin kattamaan myös sijoitustoiminta.

TS-Yhtymä

Konsernirakenteen muutokset

Polytypos Oy sulautui Hansaprint Oy:hyn 1.1.2017.

Tilikauden aikana käynnistettiin ruotsalaisen tytäryhtiön Polytypos Svenska AB:n sulautuminen sisaryritykseensä Hansaprint AB:hen. Sulautuminen toteutuu kevään 2018 aikana.

Konsernin liiketoiminta

TS-Yhtymän vuoden 2017 liikevaihto oli 145,9 m€ (158,7). Viestinnän osuus konsernin liikevaihdosta oli 44,9% (42,2), painopalveluiden 34,1% (39,4), kiinteistöliiketoiminnan 5,4% (4,5), palveluiden 4,1% (3,5) ja sijoitustoiminnan 11,5% (10,3). Viennin osuus liikevaihdosta oli 4,7% (4,3) suurimpina alueina muut pohjoismaat ja Baltian maat. Konsernin henkilöstö keskimäärin vuonna 2017 oli 1 319 (1 418) ja henkilöstökulut 49,7 m€ (55,0). Päätyneen tilikauden investoinnit olivat 4,9 m€ (7,5). Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalennukset olivat 6,8 m€ (10,2) ja liikevoitto 20,1 m€ (17,1). Nettorahotuserät olivat -4,2 m€ negatiiviset (1,9).

Konsernin tilikauden tulos oli 14,1 m€ (15,0), jota voidaan vallitsevassa markkinatilanteessa pitää hyvänä tuloksena. Konserni on vakavarainen omavaraisuusasteen noustessa edelleen.

Emoyhtiö

TS-Yhtymä Oy

Emoyhtiön liiketoiminta koostuu sijoitustoiminnasta, kiinteistöliiketoiminnasta ja palveluiden tuottamisesta konserni- ja muille yhtiöille. Tilikauden aikana erityisesti sijoitustoiminta kehittyi suotuisasti.

Emoyhtiön liikevaihto oli 28,6 m€ (28,3). Sijoitustoiminnan osuus liikevaihdosta oli 58,1% (57,5), kiinteistöliiketoiminnan 35,5% (35,3), palveluiden 6,4% (6,7), viestinnän 0,0% (0,5) ja painopalveluiden 0,0% (0,0).

Liiketulos oli voitollinen 2,9 m€ (6,3). Nettorahotuserät olivat -3,8 m€ negatiiviset (13,7). Rahoituskuluihin sisältyi 0,4 m€ (1,1) arvonalennuskirjaus pysyvien vastaavien sijoituksista. Yhtiön konserniavustukset nettoina olivat 6,9 m€ (9,2). Tilikauden tulos oli 5,6 m€ (26,1).

Viestintäryhmän tytäryhtiöt

Turun Sanomat Oy

Turun Sanomat Oy:n tilikauden liikevaihto oli 45,6 m€ (47,2) ja liikevoitto 11,8 m€ (11,4). Yhtiö antoi konserniavustuksia 11,7 m€ (11,4). Yhtiön tilikauden tulos oli 66,0 t€ (2,3 t€).

Turun Sanomien painettu lehti ja lehden digitaaliset jakelukanavat tavoittavat yhteensä 363 000 lukijaa viikossa. Kokonaistavoittavuus on pysynyt melko vakaana viime vuodet. Luku perustuu Kantar TNS:n tekemään Kansalliseen Mediatutkimukseen ja sivustojen viralliseen kävijämäärämittariin.

Salon Seudun Sanomat Oy

Salon Seudun Sanomat Oy:n liikevaihto oli 14,8 m€ (15,7) ja liikevoitto 2,5 m€ (1,8). Yhtiö antoi konserniavustuksia 1 300 t€ (922) ja sen tilikauden tulos oli 1 089,1 t€ (528,8).

Varsinais-Suomen Tietojakelu Oy

Varsinais-Suomen Tietojakelu Oy hoitaa sanomalehtien varhaisjakelua Salon alueen yli 30 000 talouteen. Yhtiön tilikauden bruttotulos oli 2,0 m€ (2,0) ja liikevoitto 225 t€ (108). Yhtiö antoi konserniavustusta 220 t€ (74). Yhtiön tilikauden tulos oli 1,0 t€ (14,7).

Yhtiön jakelutoiminnassa on otettu erityisesti huomioon ympäristönäkökohdat ja siksi yhtiön jakeluautoja uusittaessa on päätyneenä vuonna hankittu pelkästään hybridautoja.

Lounais-Suomen Tietojakelu Oy

Lounais-Suomen Tietojakelu Oy hoitaa sanomalehtien varhaisjakelua Turun alueella 25 kunnassa jakelun katkaessa 240 000 taloutta. Yhtiön liikevaihto oli 15,5 m€ (15,2) ja liikevoitto 950,9 t€ (647,8). Yhtiö antoi konserniavustusta 950 t€ (905) ja sen tilikauden tulos oli 1,8 t€ (0,1).

Yhtiön jakelutoiminnassa on otettu erityisesti huomioon ympäristönäkökohdat. Pääosa yhtiön käyttämästä autokalustosta on hybridautoja.

Turun Tietotarjonta Oy

Aamuset-lehteä kustantavan Turun Tietotarjonta Oy:n bruttotulos oli 0,6 m€ (0,5). Yhtiön liiketulos oli tappiolinen -323 t€ (-367,8). Yhtiö sai konserniavustusta 351 t€ (484). Yhtiön tilikauden tulos oli 0,2 t€ (-12,3).

Nitro Group Oy

Digitaalisen markkinointitoimiston Nitro Group Oy:n vuoden 2017 bruttotulos oli 4,1 m€ (3,6). Lisääntyneen myynnin, säästötoimenpiteiden ja henkilövähennysten avulla yhtiön liiketulos saatiin nostettua positiiviseksi ollen 4,4 t€ (-709,7). Yhtiö sai konserniavustusta 21 t€ (644), minkä jälkeen yhtiön tilikauden tulos oli 6,2 t€ (-72,0).

Painopalvelut-ryhmän tytäryhtiöt

Hansaprint Oy

Yhtiön liikevaihto oli 43,1 m€ (53,9). Liikevaihdon lasku johtui toimialan vaisusta kysynnästä, kireästä hintakilpailusta sekä kapasiteetin vähentämisestä. Toimintavuonna yhtiössä jatkettiin edelleen toiminnan tehostamista ja kustannusten sopeuttamista. Yhtiön liiketappio supistui selvästi ollen -3,4 m€ (-7,8). Yhtiö sai konserniavustusta 8,4 m€ (3,7). Yhtiön tulos oli 4,0 m€ (-3,5).

Newprint Oy

Pääasiassa arkkipainotoimintaa harjoittavan Newprint Oy:n bruttotulos vuonna 2017 oli 3,3 m€ (3,3) ja liikevoitto 300,2 t€ (346,1). Tilikauden tulos oli 257,9 t€ (265,3).

Kiinteistö- ja huolto-yhtiöt

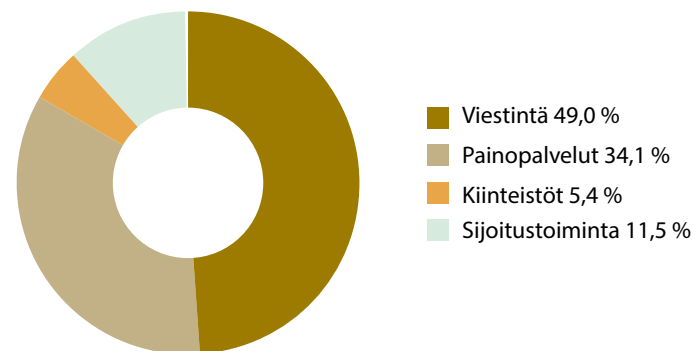
Artukaisten Kiinteistö- ja huoltopalvelu Oy

Kiinteistöjen ja tuotantolaitteiden huolto- ja käynnissäpitotoimintaa harjoittavan Artukaisten Kiinteistö- ja huoltopalvelu Oy:n tilikauden bruttotulos oli 3,0 m€ (3,3). Yhtiö antoi konserniavustusta 169 t€ (100). Yhtiön tilikauden tulos oli 30,8 t€ (3,4).

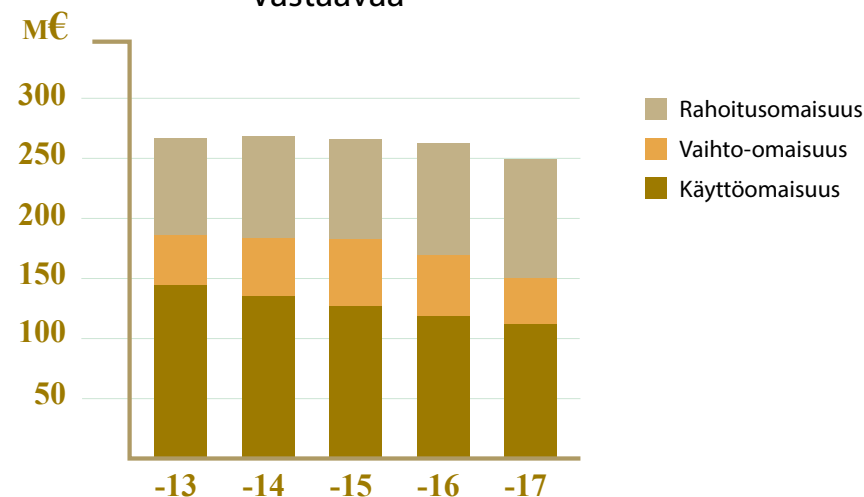

TS-Yhtymän liikevaihto toimialoittain

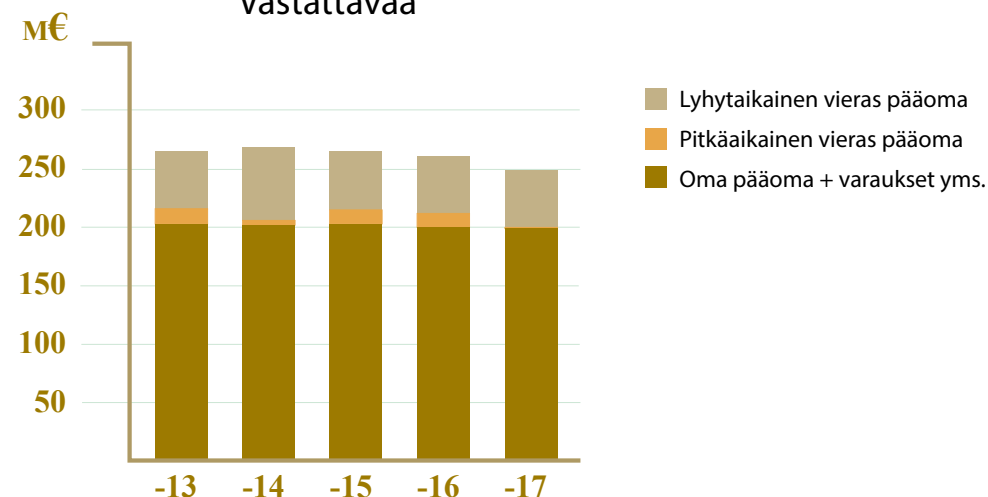
TILIKAUSI 2017

TS-YHTYMÄN TASE
Vastaavaa

TS-YHTYMÄN TASE
Vastattavaa

Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

TS-Yhtymä Oy myi 25.1.2018 50 % omistusosuutensa suoramainonnan jakeluyritys Turku-Palvelu Oy:stä yhtiön toiselle omistajalle Suomen Suoramainonta Oy:lle. Osakkuusyritys Nordbind Oy:n varsinainen liike-toiminta päättyi tammikuussa 2018 ja yhtiö asetettiin 26.1.2018 selvitystilaan yhtiön purkamista varten.

Alkaneen vuoden näkymät

Suomen Pankin katsauksen mukaan maailmantalouden kasvunäkymät ovat vahvat. Kasvua tukevat usean keskeisen talousalueen samantahtinen elpyminen, kevyt rahapolitiikka sekä Yhdysvaltain finanssipoliittinen elvytys. Kiina jatkaa nopean kasvun tavoittelua, ja velkaantuminen jatkuu. Kasvu vähentää talouden vapaita resursseja useassa maassa samanaikaisesti, mikä asteittain lisää inflaatiopaineita. Jos suotuisa kehitys jatkuu, keskeisten maiden rahapolitiikan odotetaan kiristyvän vähitellen. Maailmantalouden näkymiä varjostavat vakavat uhat, kuten protektionismin lisääntyminen ja geopoliittiset jännitteet. Riskejä heikompaan kehitykseen lisäävät myös mahdolliset varallisuushintojen globaalit korjausliikkeet sekä uudistustahdin hiipuminen niin Kiinassa kuin euroalueella samalla kun velkaantuneisuus pysyy suurena. Euroalueella suhdannenousun odotetaan tasaantuvan ja kasvun hidastuvan asteittain alle 2 prosenttiin.

Suomen talouden kasvu hidastuu kahden prosentin tuntumaan ennustejaksolla 2018-2019. Lähiviuosina ta-

loutta tukevat sekä ulkomaankauppa että kotimainen kysyntä. Viennin kasvu tasoittuu maailmankaupan kasvun mukaiseksi ja nettoviennin kasvua tukeva vaikutus pienenee. Kotitalouksien kulutuskysyntää rajoittaa reaalisten käytettävissä olevien tulojen hidastuva kasvu.

Vuosina 2018 ja 2019 palkkojen nousu kiihtyy. Yksikkötyökustannukset nousevat, mutta kilpailijoita maltillisemmin, ja suomalaisen tuotannon kilpailukyky kohenee edelleen. Työn tuottavuus kasvaa nopeammin kuin vuosiin. Suotuisa suhdanne lisää työllisyyttä ja työttömyys alenee. Työllisyysaste lähentelee 71 prosenttia v. 2019. Julkisen talouden alijäämät pienenevät ja velkaantuminen hidastuu. Alijäämistä ei kuitenkaan päästä eroon nousukauden aikana.

Painopalvelutoimialan näkymä on edelleen keskimäärin heikko. Toimintaympäristön uhkatekijöitä ovat heikot talousnäkymät, kustannusten nousu mm. jakelun ja henkilökustannusten osalta sekä alan volyymin lasku.

Osakemarkkinoilla erivät näkemykset pitkään jatkuneen nousukauden jatkumisesta, pitkien korkojen nousu sekä kasvaneet poliittiset riskit ovat lisänneet epävarmuutta. Maailmantalouden ja yritysten tulosten kasvunäkymät sekä yritysten ja kuluttajien luottamusindikaattorit tarjoavat kuitenkin edelleen hyvän selänojan osakemarkkinoiden nousun jatkumiselle.

Tutkimus- ja kehitystoiminta

Tutkimus- ja tuotekehitystoiminta on osa yhtymän liiketoimintaa ja siitä aiheutuvat kustannukset vähennetään normaaleina vuosikuluina.

Tunnusluvut liiketoiminnasta sekä taloudellisesta asemasta ja tuloksesta

	2017		2016		2015	
	konserni	emo	konserni	emo	konserni	emo
Liikevaihto, m€	145,9	28,6	158,7	28,3	154,8	19,4
Liikevoitto, m€	20,1	2,9	17,1	6,3	15,7	-0,9
Liikevoitto-%	13,8	10,1	10,8	22,3	10,1	-4,4
Omavaraisuusaste % ilman konsernireserviä	81,2	81,1	78,0	80,2	77,8	75,4

Osakkeet

2017	2016
321 286 kpl	321 286 kpl

Kaikilla osakkeilla on yhtäläinen ääni- ja osinko-oikeus ja niitä koskee yhtiöjärjestyksen mukainen lunastuslauseke. Yhtiön hallussa oli 31.12.2017 532 omaa osaketta.

Henkilöstöä koskevat tiedot

Konsernin palveluksessa oli vuonna 2017 keskimäärin 1 319 henkilöä.

Vuosittain henkilöstöluvut jakaantuvat konsernin ja emoyhtiön osalta seuraavasti:

2017		2016		2015	
konserni	emo	konserni	emo	konserni	emo
1 319	34	1 418	35	1 509	34

Yhtymän henkilökustannukset, m€

2017		2016		2015	
konserni	emo	konserni	emo	konserni	emo
49,7	2,0	55,0	2,1	56,8	2,1

Arvio toiminnan merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

TS-Yhtymällä ei ole merkittäviä konserniyhtiöiden toimintaan vaikuttavia riskejä edelleen hyvän taloudellisen tilanteen, korkean omavaraisuusasteen, asiakaskunnan rakenteen ja kattavan vakuutusturvan vuoksi.

Sanomalehtien ilmoitus- ja levikkimyyntin oletetaan kuitenkin edelleen laskevan alkaneena vuonna.

Painotoimialan ylikapasiteetista johtuva jatkuva hintaeroosio on merkittävä uhkatekijä yhtiön ja koko painotoimialan näkökulmasta. Jakelukustannusten rajut hinnankorotukset ovat akuutti uhka toimialan volyymikehitykselle. Paperitehtaiden kapasiteettileikkauksista johtuen paperilaatujen toimitusajat ovat pidentyneet merkittävästi, mikä vaikeuttaa tuotannon suunnittelua ja uusmyyntiä.

Osakemarkkinoiden voimakkaan heilahtelun odotetaan jatkuvan ja sijoitusten rakennetta tarkastellaan markkinatilanteen mukaan.

Ympäristövastuu

TS-Yhtymässä panostetaan vastuulliseen ympäristöasioiden hoitoon ja kestäväan kehitykseen. Pyrimme aktiivisesti saavuttamaan paremman tason kuin lainsäädäntö ja viranomaismääräykset edellyttävät.

Tuotantoprosessit täyttävät kaikki ympäristövaatimukset. Otamme materiaalivalinnoissa huomioon ympäristöseikat ja etsimme uusia vähemmän kuormittavia vaihtoehtoja. Jätteet lajitellaan jo syntypaikoillaan ja kierrätetään uudelleen hyötykäyttöön. Uskomme, että ympäristöä säästävä toiminta on myös liiketaloudellisesti kannattavaa.

Hallinto ja tilintarkastajat

Yhtiön hallituksen jäsenet ovat Kati Ruola (puheenjohtaja), Niko Kinnunen (varapuheenjohtaja) Heikki Ketonen, Helena Ketonen, Jaakko Ketonen, Jukka Ketonen, Pekka Ketonen, Timo Ketonen ja Nina Kinnunen.

Tilintarkastajana on toiminut PricewaterhouseCoopers Oy, KHT-yhteisö päävastuullisena tilintarkastajana Mika Kaarisalo, KHT.

Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut Heikki Ketonen.

Voittovarojen käyttöesitys

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 168 961 238,06 euroa, josta tilikauden voitto on 5 590 244,62 euroa.

Hallitus esittää, että voitonjakokelpoiset varat käytetään seuraavasti:

Osinkoa jaetaan 40 euroa / osake eli yhteensä..... 12 830 160,00 euroa

Omaan pääomaan jätetään..... 156 131 078,06 euroa

Yhteensä..... 168 961 238,06 euroa

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä eikä ehdotettu voitonjako hallituksen näkemyksen mukaan vaaranna yhtiön maksukykyä.

Turussa 17. päivänä huhtikuuta 2018

Kati Ruola
hallituksen puheenjohtaja

Niko Kinnunen
varapuheenjohtaja

Heikki Ketonen

Helena Ketonen

Jaakko Ketonen

Jukka Ketonen

Pekka Ketonen

Timo Ketonen

Nina Kinnunen

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Turussa 17. päivänä huhtikuuta 2018

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Mika Kaarisalo
KHT

1940-luku

V.A. Koskenniemi

8.7.1885–4.8.1962

Koskenniemi, synnyinnimeltään Veikko Antero Forsnäs, on kulttuurin monityöläinen: toimittaja, kriitikko, professori, akateemikko ja runoilija. Koskenniemi työskentelee Turun Yliopistossa ja toimii sen rehtorina 1924–1932. Vuonna 1940 Mieskuoro Laulu-Miehet tilaa sanoituksen Koskenniemeltä, ja tämä kirjoittaa nykyään käytössä olevat Finlandia-hymnin sanat.

Yritysuutisia

Leiras

Leiras perustetaan vuonna 1946 suomalaisen Huhtamäki-konsernin lääketehdaaksi. Alussa tehtaalla valmistetaan muun muassa vitamiineja, 1960-luvulla Leiraksen merkittävin tuote on ehkäisytabletti ja vienti aloitetaan 1970-luvulla kuparikierukan myötä. Myöhemmin yritys jaetaan useampaan osaan ja myydään eteenpäin.

1940

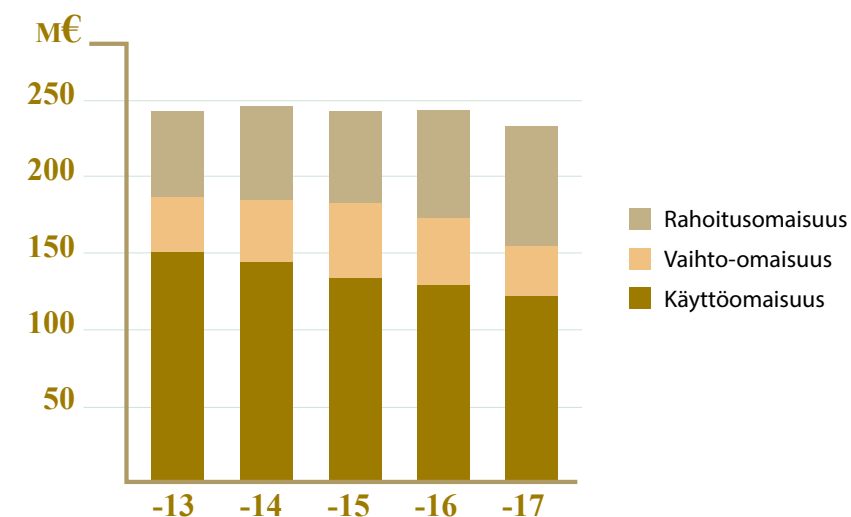
Talvisota käydään 30.11.1939 – 13.3.1940. Tämä 105 päivää kestänyt sota jättää jälkensä myös Turkuun.

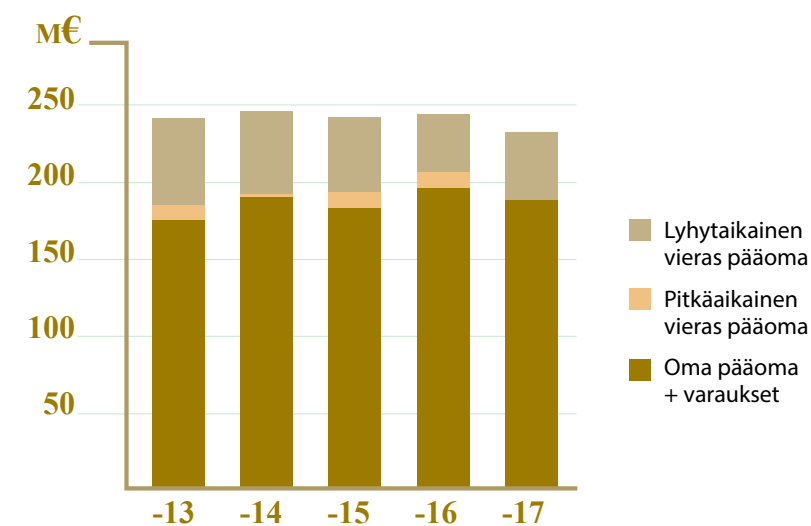
1945

Turun lentokenttä siirtyy Artukaisista Ruskolle. Lentoasema-alue liitetään Turkuun 1957.

TS-YHTYMÄ OY:N TASE Vastaavaa

TS-YHTYMÄ OY:N TASE Vastattavaa

1950-luku

Armi Kuusela

20.8.1934 Muhos –

Hän on vuoden 1952 Suomen Neito- ja Miss Universum -tittelien voittaja.

Armi Kuuselan valinnan Miss Universumiksi on katsottu Helsingin olympialaisten ja sotakorvaus-suoritusten päättymisen ohella kohottaneen merkittävästi suomalaisten itsetuntoa, joka oli ollut alamaissa edellisellä vuosikymmenellä käytyjen sotien ja niitä seuranneiden ”vaaran vuosien” jälkeen.

Yritysuutisia

Teleste

Olavi Ahonen perustaa teknologiakonserni Telesten vuonna 1954. Alussa toiminta perustuu radio- ja antennialaan, mutta laajenee nopeasti julkisten tilojen äänentoistolaitteisiin ja sairaaloiden potilaspuhelinjärjestelmiin. Telesteen ensimmäinen oma tuote, antennipistorasia, tulee markkinoille heti perustamisvuonna 1954. Nykyään Telesten osakkeet on noteerattu Helsingin pörssissä.

1955

Turun yliopisto muuttaa torin reunalta Yliopistonmäelle. Vihkiäiset järjestetään kesäkuussa 1955.

1956

HC TPS voittaa ensimmäisen kerran suomenmestaruuden.

Tilinpäätös

KONSERNIN TULOSLASKELMA

1000 €	Liitetieto	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
LIKEVAIHTO	1	145 855	158 661
Valmisteveraston lisäys (+) ja vähennys (-)		-298	-17
Valmistus omaan käyttöön		2	2
Liiketoiminnan muut tuotot	2	1 620	834
Materiaalit ja palvelut	3	-50 705	-54 372
Henkilöstökulut	4	-49 721	-54 993
Poistot ja arvonalentumiset	5	-6 792	-10 191
Liiketoiminnan muut kulut	6	-19 952	-22 845
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta		80	69
LIKEVOITTO (-TAPPIO)		20 088	17 148
Rahoitustuotot ja -kulut	7	-4 184	1 849
VOITTO (TAPPIO) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ		15 905	18 997
Tuloverot	9	-1 694	-3 882
Vähemmistöosuus		-78	-96
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)		14 133	15 018

1960-luku

Jarkko Laine

17.3.1947 Turku–19.8.2006

Suomalainen kirjailija, runoilija ja kääntäjä. Hän toimi Suomen Kirjailijaliiton puheenjohtajana 1987–2002.

Laine aloitti uransa underground-ruonudella. Hänen esikoisromaaninsa Muovinen buddha ilmestyi 1967.

Seuraavana vuonna hän sai Otavan nuorten kirjailijoiden palkinnon ja valtion kirjallisuuden palkinnon vuosina 1972, 1974, 1977 ja 1985. Urallaan Laineelta ilmestyi 20 runokokoelmaa ja seitsemän romaania.

Yritysuutisia

Saab-Valmet

Uudenkaupungin autotehdas Saab-Valmet perustetaan vuonna 1968. Marraskuussa 1969 valmistuu tehtaan ensimmäinen auto, Saab 96, joka luovutetaan presidentti Urho Kekkoselle. 90-luvun alussa yritys siirtyy Valmetin omistukseen ja siitä tulee Valmet Automotive. Vuoden 2017 vaihteessa yritys ilmoittaa 1000 hengen rekrytoinnista, mikä on yhtiön kaikkien aikojen suurin rekrytointikampanja.

1960

Suomen Joutsen hinataan Porkkalasta Turkuun tammikuussa 1960.

1968

Kakskerta liitetään Turkuun. Vuodesta 1936 alkaen Kakskerta on itsenäinen kunta. Aikaisemmin saari kuului Kaarinan kuntaan.

KONSERNITASE

1000 €	Liitetieto	31.12.2017	31.12.2016
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	10	2 386	3 226
Aineelliset hyödykkeet	11	80 237	85 729
Sijoitukset	12	29 593	29 558
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		112 216	118 513
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus	13	38 109	50 081
Pitkäaikaiset saamiset	14	1 068	1 560
Lyhytaikaiset saamiset	15	20 124	20 489
Rahoitusarvopaperit	16	2 086	633
Rahat ja pankkisaamiset		75 696	70 131
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		137 083	142 894
VASTAAVAA YHTEENSÄ		249 299	261 407

1970-luku

Jarno Saarinen

11.12.1945 – 20.5.1973

Suomalainen ratamoottoripyöräilijä voittaa ensimmäisenä suomalaisena rata-ajon maailmanmestaruuden vuonna 1972. Vuotta myöhemmin Saarinen tavoittelee mestaruutta useammassa lajissa, mutta kuolee onnettomuudessa Monzan ajoissa kesken kauden. Saarisen kansainvälinen maine säilyy vuosikymmeniä onnettomuuden jälkeen.

Yritysuutisia

Pizzeria Dennis

Dennis Rafkin avaa Turun ensimmäisen pizzerian vuonna 1975. Ensimmäinen vappu on niin suuri menestys, että ravintolan pitää lopettaa tarjoilu raaka-aineiden loppuessa. Ravintolaa avaamassa on Dennis Rafkinin lisäksi vaimo Harriet ja pizzakokki Sami. Nykyään pizzeria kuuluu Experiri Oy:lle.

Xylitol-Jenkki

Maailman ensimmäinen xylitol-purukumi, Hellaksen Xylitol-Jenkki, tuodaan markkinoille vuonna 1975. Ksylitolin myönteiset vaikutukset hampaiden terveyteen todistetaan Turun yliopiston hammaslääketieteen laitoksella.

1970

Ensimmäinen Ruisrock järjestetään Ruissalossa Saaronniemessä vuonna 1970. Katsojia on yhteensä 38 000 ja esiintyjinä mm. suomalainen The Charlies.

1972

Raitiovaunut poistuvat Turun katu-kuvasta. Viimeiset ajot ajetaan raitiovaunulla lokakuussa 1972.

KONSERNITASE

1000 €	Liitetieto	31.12.2017	31.12.2016
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA	17		
Osakepääoma		5 404	5 404
Ylikurssirahasto		2 747	2 747
Arvonkorotusrahasto		7 776	7 776
Vararahasto		86	87
Muut rahastot		5 882	5 882
Edellisten tilikausien voitto (tappio)		161 610	159 659
Tilikauden voitto (tappio)		14 133	15 018
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		197 639	196 573
VÄHEMMISTÖOSUUS	18	824	785
PAKOLLISET VARAUKSET	19	98	180
KONSERNIRESERVI	20		2 830
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen vieras pääoma	21	1 341	11 560
Lyhytaikainen vieras pääoma	22	49 397	49 479
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		50 738	61 039
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		249 299	261 407

1980-luku

Mauno Koivisto

25.11.1923–12.5.2017

Mauno Koivisto nousee Suomen tasavallan 9. presidentiksi Urho Kekkosen jälkeen vuonna 1982. Hän toimii presidenttinä kaksi peräkkäistä kautta, vuoteen 1994 asti. Aiemmin Koivisto toimii pääministerinä ja Suomen Pankin johdossa. Kansan keskuudessa Koivisto on pidetty henkilö, joka vapaa-ajallaan harrastaa lentopalloa.

Yritysuutisia

Hesburger

Ensimmäinen Hesburger-ravintola avaa ovensa Kristiinankadulle Kauppakeskus Hansaan vuonna 1980. Hesburgerin juuret ovat vuodessa 1966, kun Heikki ja Kirsti Salmela perustivat Kievarin grillin Naantaliin. Nykyään Hesburger on Suomen suurin pikaruokaravintolaketju noin 270 ravintolallaan.

1983

Pyromaatin sytyttämä tulipalo tuhoaa Mini-Hinnan uuden tavaratalon hetkessä marraskuussa 1983. Yhtään ihmistä ei loukkaannu kahden ostoksilla olleen palomiehen ansiosta.

1985

Vuonna 1984 tehdään yksi Suomen taloushistorian suurimmista yksityis-henkilöiden välisistä kaupoista, kun Armas Puolimatka perheineen myy yrityksensä Hankkijalle. Kauppa julkaistaan tammikuussa 1985.

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

1000 €	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Asiakkailta saadut maksut	147 163	157 874
Maksut tavaroiden/palvelujen toimittajille sekä henkilöstölle	-109 879	-129 318
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	37 284	28 556
Maksetut korot liiketoiminnasta	-57	-116
Saadut osingot liiketoiminnasta	657	585
Saadut korot liiketoiminnasta	460	457
Muut rahoituserät liiketoiminnasta	-6	-24
Maksetut verot liiketoiminnasta	-5 562	-1 922
Liiketoiminnan rahavirta	32 776	27 538
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-2 749	-6 856
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	2 550	370
Ostetut tytäryhtiöosakkeet	-2	-1
Myydyt tytäryhtiöosakkeet		2
Ostetut osakkuusyhtiöosakkeet		
Myydyt osakkuusyhtiöosakkeet		8
Investoinnit muihin sijoituksiin	-4 267	-189
Luovutustulot muista sijoituksista	353	466
Myönnettyt lainat	-38	-259
Lainasaamisten takaisinmaksut	439	439
Lyhytaikaisten sijoitusten lisäys / vähennys	1	186
Investointien rahavirta	-3 612	-5 834
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Omien osakkeiden hankkiminen	-26	
Lyhytaikaisten lainojen lisäys / vähennys	-5 417	605
Pitkäaikaisten lainojen nostot		
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-202	-202
Pankkitililimiitin muutos		-84
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-12 913	-12 997
Rahoituksen rahavirta	-18 558	-12 678
Rahavarojen muutos	10 607	9 025
Rahavarat, avaava tase	70 131	59 963
Rahavarojen muutos	10 607	9 025
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	-5 057	1 144
Rahavarat tilikauden lopussa	75 696	70 131
Rahavarat, muut järjestelyt	-15	

TS-YHTYMÄ OY TULOSLASKELMA

1000 €	Liitetieto	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
LIKEVAIHTO	1	28 553	28 316
Valmisteveraston lisäys/vähennys		1	
Valmistus omaan käyttöön			
Liiketoiminnan muut tuotot	2	612	193
Materiaalit ja palvelut	3	-13 248	-8 684
Henkilöstökulut	4	-2 041	-2 064
Poistot ja arvonalentumiset	5	-4 048	-4 223
Liiketoiminnan muut kulut	6	-6 943	-7 237
LIKEVOITTO (-TAPPIO)		2 886	6 301
Rahoitustuotot ja -kulut	7	-3 786	13 723
VOITTO (TAPPIO) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ		-900	20 024
Tilinpäättösiirrot	8	7 712	9 798
Tuloverot	9	-1 221	-3 739
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)		5 590	26 083

TS-YHTYMÄ OY TASE

1000 €	Liitetieto	31.12.2017	31.12.2016
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	10	694	927
Aineelliset hyödykkeet	11	61 516	65 353
Sijoitukset	12	58 854	61 823
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		121 063	128 104
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus	13	32 554	44 295
Pitkäaikaiset saamiset	14	880	1 573
Lyhytaikaiset saamiset	15	4 188	2 440
Rahat ja pankkisaamiset		72 583	67 425
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		110 206	115 733
VASTAAVAA YHTEENSÄ		231 269	243 837

TS-YHTYMÄ OY TASE

1000 €	Liitetieto	31.12.2017	31.12.2016
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA	17		
Osakepääoma		5 404	5 404
Ylikurssirahasto		2 747	2 747
Arvonkorotusrahasto		7 776	7 776
Edellisten tilikausien voitto (tappio)		165 434	152 208
Tilikauden voitto (tappio)		5 590	26 083
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		186 951	194 219
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	18	699	1 519
PAKOLLISET VARAUKSET	19	2	33
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen vieras pääoma	21	59	10 060
Lyhytaikainen vieras pääoma	22	43 557	38 006
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		43 616	48 066
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		231 269	243 837

1990-luku

Saku Koivu

23.11.1974

Turkulaisen jääkiekkoilijan ura ammat-
tilaisena käynnistyy Turun Palloseurassa, jossa hän
voittaa 1990-luvun alussa kaksi Suomen mestaruutta.

Koivu varataan NHL:ään vuonna 1993, jonne hän
siirtyy pelaamaan vuoden 1995 maailmanmesta-
ruuden jälkeen. Koivu pelaa Montréal Canadiensissa
ja Anaheim Ducksissa. Hän päättää uransa ammatti-
jääkiekkoilijana vuonna 2014. Nykyään Koivun ura
jatkuu jääkiekon parissa kotikaupungissa Turussa.

Yritysuutisia

Laitilan Wirvoitusjuomatehdas

Vuonna 1995 Laitilaan perustetaan panimo. Alussa
Laitilan Wirvoitusjuomatehdas valmistaa pelkästään
limonadeja Fazerin vanhassa munanporaamossa.
Myöhemmin aletaan valmistaa myös siideriä ja olutta.
Nykyään Laitilan Wirvoitusjuomatehdas on yksi
Suomen suurimmista panimoista.

1994

Matkustaja-autolautta Estonia uppoaa
aamuyöllä 28.9.1994. Onnettomuudes-
sa menettää henkensä 852 ihmistä,
137 pelastuu.

1996

Aurajoki rantoineen täyttyy suurista
purjelaivoista, kun ensimmäinen Tall
Ships' Race järjestetään kaupungissa.

TS-YHTYMÄ OY RAHOITUSLASKELMA

1000 €	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Asiakkailta saadut maksut	28 807	28 546
Maksut tavaroiden/palvelujen toimittajille sekä henkilöstölle	-10 362	-13 029
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	18 444	15 517
Maksetut korot liiketoiminnasta	-51	-111
Saadut osingot liiketoiminnasta	1 338	13 442
Saadut korot liiketoiminnasta	432	428
Muut rahoituserät liiketoiminnasta	-25	-40
Maksetut verot liiketoiminnasta	-5 485	-1 237
Liiketoiminnan rahavirta	14 652	27 999
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-454	-1 276
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	922	39
Ostetut tytäryhtiöosakkeet	-2 174	-548
Myydyt tytäryhtiöosakkeet	6 903	1 502
Ostetut osakkuusyhtiöosakkeet		
Investoinnit muihin sijoituksiin	-2 609	-13
Luovutustulot muista sijoituksista	151	370
Konsernitili lisäys / vähennys	2 925	-13 634
Myönnettyt lainat	-25	-752
Lainasaamisten takaisinmaksut	1 117	926
Lyhytaikaisten sijoitusten lisäys / vähennys	103	217
Investointien rahavirta	6 858	-13 166
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Omien osakkeiden hankkiminen	-26	
Lyhytaikaisten lainojen lisäys / vähennys	-5 414	605
Pankkitililimiitin muutos		-84
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-12 829	-12 829
Saadut ja maksetut konserniavustukset	6 892	9 243
Rahoituksen rahavirta	-11 377	-3 064
Rahavarojen muutos	10 133	11 768
Rahavarat, avaava tase	67 425	54 448
Rahavarojen muutos	10 133	11 768
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	-4 975	1 209
Rahat ja pankkisaamiset	72 583	67 425

TS-YHTYMÄ TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT 31.12.2017

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

TS-Yhtymä -konsernin emoyhtiö on TS-Yhtymä Oy, kotipaikka Turku. TS-Yhtymän konsernitilinpäätöksen jäljennökset ovat saatavissa osoitteessa Länsikaari 15, 20240 Turku.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAAJUUS

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki konserni- ja osakkuusyritykset, kiinteistö- ja asuntoyhtiöitä sekä lepäviä yhtiöitä lukuunottamatta. Konsernitilinpäätöksestä pois jätetyt yhtiöt eivät vaikuta oikeiden ja riittävien tietojen antamiseen konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Konserniin yhdistellyt yhtiöt ovat lueteltu liitetiedoissa sivulla 43.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LASKENTAPERIAATTEET

Sisäinen osakeomistus

Konsernitilinpäätös on laadittu hankintamenomelmällä. Tytäryhtiöiden hankintamenon ja hankittua osuutta vastaava oman pääoman ero on esitetty konserniliikearvona tai konsernireservinä. Konserniliikearvon poisto aika on 5 vuotta ja konsernireservin tuloutusaika 5 vuotta.

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, sisäisten toimitusten realisoitumattomat katteet, sisäiset saamiset ja velat samoin kuin sisäinen voitonjako on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta ja tuloksesta sekä esitetty omana eräänään.

Muuntoerot

Ulkomaisten konserniyhtiöiden tuloslaskelmat ja taseet on muutettu euroiksi tilinpäätöspäivän vahvistettuun kurssiin. Tytäryhtiöiden omien pääomien eliminoinnissa syntyneet muuntoerot on kirjattu omaan pääomaan.

Osakkuusyritykset

Osakkuusyritykset on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä, paitsi Plari Oy:n tuloslaskelma, tase ja liitetiedot, jotka on yhdistelty omistuosuuden mukaisesti. Konsernin omistuosuuden mukainen osuus osakkuus-yhtiöiden tilikauden tuloksesta on esitetty rahoituserisä sekä liiketoiminnan muissa tuotoissa.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuusarvopaperit on arvostettu hankintameno.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on arvostettu välittömään hankintameno tai sitä alhaisempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Käyttöomaisuus ja

muut pitkäaikaiset sijoitukset

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintameno vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina käyttöomaisuusesineiden taloudellisen pitoajan perusteella.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat:

Aineettomat oikeudet	10 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	3–10 vuotta
Rakennukset	25–40 vuotta
Koneet ja kalusto	3–15 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	10 vuotta
Konserniliikearvo	5 vuotta

Valuuttamääräiset erät

Valuuttamääräiset erät on muutettu euroiksi tilinpäätöspäivän vahvistettuun kurssiin.

Eläkemenojen jaksotus

Henkilöstön eläketurva yhtiöissä on hoidettu vakuutus-yhtiöiden kautta.

Laskennalliset verovelat ja saamiset

Laskentaperiaatteena on, että laskennalliset verovelat ja -saamiset merkitään taseeseen konsernitilinpäätöksessä, mutta ei yksittäisten yhtiöiden tilinpäätöksissä.

	KONSERNI		TS-YHTYMÄ OY	
1000 €	2017	2016	2017	2016
1 LIIKEVAIHTO TOIMIALOITTAIN JA MARKKINA-ALOITTAIN				
Toimialoittainen jakauma				
Viestintä	65 522	66 953		
Painopalvelut	49 720	62 572		
Kiinteistöt	7 844	7 194	10 124	10 135
Palvelut	6 008	5 530	1 829	1 901
Sijoitustoiminnot	16 761	16 413	16 600	16 279
Yhteensä	145 855	158 661	28 553	28 316
Maantieteellinen jakauma				
Kotimaa	138 945	151 816	28 553	28 316
Muut Pohjoismaat	6 205	5 891		
Muu Länsi-Eurooppa	228	519		
Baltian maat	287	251		
Venäjä	3			
Muut maat	187	185		
Yhteensä	145 855	158 661	28 553	28 316
2 LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT				
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	1 158	292	485	40
Vuokrat	169	149		1
Kaukolämmön myynti	216	278	108	139
Muut	76	116	19	14
Yhteensä	1 620	834	612	193
3 MATERIAALIT JA PALVELUT				
Aineet ja tarvikkeet				
Ostot tilikauden aikana	28 199	39 992	1 505	3 713
Varaston muutos	11 674	4 689	11 743	4 971
	39 873	44 681	13 248	8 684
Ulkopuoliset palvelut	10 832	9 691		
Materiaalit ja palvelut yhteensä	50 705	54 372	13 248	8 684
4 HENKILÖSTÖN KULUT JA HENKILÖSTÖN KESKIMÄÄRÄINEN LUKUMÄÄRÄ				
Henkilöstökulut				
Palkat	41 307	44 793	1 749	1 833
Eläkekulut	6 789	7 837	290	268
Muut henkilösivukulut	1 625	2 364	2	-37
Yhteensä	49 721	54 993	2 041	2 064
Johdon palkat ja palkkiot				
Hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja	909	936	367	428
Henkilöstö keskimäärin				
Konsernin palveluksessa tilikauden aikana keskimäärin				
Henkilöstöä	1 319	1 418	34	35
Yhteisyrityksissä	6	6		

TS-YHTYMÄ OY / TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT 31.12.2017

1000 €	KONSERNI		TS-YHTYMÄ OY	
	2017	2016	2017	2016
5 POISTOT JA ARVONALENTUMISET				
Suunnitelman mukaiset poistot	9 621	17 057	4 048	4 223
Konserniliikkeen poisto	1	37		
Konsernireservin tuloutus	-2 830	-4 270		
Arvonlennukset pysyvien vastaavien hyödykkeistä		-2 634		
Yhteensä	6 792	10 191	4 048	4 223
6 LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT				
Tilintarkastajan palkkiot				
PricewaterhouseCoopers Oy				
Lakisääteinen tilintarkastus	56	56	14	17
Veroneuvonta	14	22	5	17
Muut palkkiot	5	2	2	
Yhteensä	74	80	20	34
7 RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Osinkotuotot				
Saman konsernin yrityksiltä			791	12 967
Osakkuusyrityksiltä			50	57
Muilta	499	420	496	418
Osinkotuotot yhteensä	499	420	1 338	13 442
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista				
Saman konsernin yrityksiltä			3	6
Muilta	2	2		
Muut korkotulot				
Saman konsernin yrityksiltä			2	6
Muilta	380	364	348	325
Korkotuotot yhteensä	382	367	354	337
Muut rahoitustuotot				
Muilta	1 943	3 829	1 924	3 732
Muut rahoitustuotot yhteensä	1 943	3 829	1 924	3 732
Rahoitustuotot yhteensä	2 824	4 616	3 615	17 511
Korkokulut				
Saman konsernin yrityksille			-3	-4
Muille	-55	-67	-48	-62
Korkokulut yhteensä	-55	-67	-51	-66
Muut rahoituskulut				
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista		-73	-445	-1 141
Muille	-6 953	-2 548	-6 905	-2 536
Muut rahoituskulut yhteensä	-6 953	-2 700	-7 350	-3 723
Rahoituskulut yhteensä	-7 008	-2 767	-7 401	-3 788
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-4 184	1 849	-3 786	13 723
Erään muut korko- ja rahoitustuotot sisältyy kurssivoittoa (-tappioita)	-5 011	1 244	-4 975	1 203

TS-YHTYMÄ OY / TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT 31.12.2017

1000 €	KONSERNI		TS-YHTYMÄ OY	
	2017	2016	2017	2016
8 TILINPÄÄTÖSSIIRROT				
Suunnitelman mukaisten ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus			820	555
Saadut konserniavustukset			6 892	9 243
Annetut konserniavustukset				
Tilinpäätössiirrot yhteensä			7 712	9 798
9 TULOVEROT				
Tuloverot satunnaisista eristä			-1 378	-1 849
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-1 655	-4 059	157	-1 891
Laskennallisten verojen muutos	-39	176		
Yhteensä	-1 694	-3 882	-1 221	-3 739

2000-luku

Karita Mattila

5.9.1960

Karita Mattila on Somerolta kotoisin oleva, maailmanlaajuisesti arvostettu oopperalaulaja. Kansainvälinen ura alkaa vuonna 1983, kun Mattila voittaa Cardiffissa BBC:n Singer of the World -laulukilpailun. Mattila voittaa useita palkintoja, kuten kaksi Grammy-palkintoa. Hänet palkitaan Pro Finlandia -mitalilla vuonna 2001.

Yritysuutisia

Linnateatteri

Linnateatteri on ammattiteatteri, joka syntyy vuonna 2003. Linnateatterin visiona on panostaa ohjelmistossaan lapsiin ja viihdettä kaipaaviin aikuisiin. Omien tuotantojen lisäksi ohjelmistoon kuuluu vierasnäytöksiä kaikissa tyyllilajeissa. Vuonna 2016 Linnateatteri on katsojaluvultaan Suomen neljänneksi suurin teatteri.

2006

Leafin makeistehdas lakkautetaan vuoden 2007 alussa. Lakkautuksen piti tapahtua vaihteittain jo vuoden 2006 aikana, mutta projekti venyy vuoden 2007 puolelle.

2007

Kakolan vankila muuttaa Saramäkeen. Saramäen vankila aloittaa toimintansa 17.9.2007 ja sinne siirtyy 300 vankia.

TS-YHTYMÄ OY / TASEEN LIITETIEDOT 31.12.2017

1000 €	KONSERNI		TS-YHTYMÄ OY	
	2017	2016	2017	2016
10 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
AINEETTOMAT OIKEUDET				
Hankintameno 1.1.	589	595	179	179
Lisäykset		4		
Vähennykset	-5	-10	-5	
Hankintameno 31.12.	584	589	174	179
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-321	-309	-17	-17
Poistot	-7	-12		
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-328	-321	-17	-17
Kirjanpitoarvo 31.12.	256	267	157	162
LIIKEARVO				
Hankintameno 1.1.	5 787	5 998		
Vähennykset		-211		
Hankintameno 31.12.	5 787	5 787		
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-5 511	-5 489		
Vähennysten kertyneet poistot		211		
Poistot	-104	-232		
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-5 614	-5 511		
Kirjanpitoarvo 31.12.	173	277		
KONSERNILIKEARVO				
Hankintameno 1.1.	19 559	20 666		
Lisäykset	1	31		
Vähennykset	-5 785	-1 138		
Hankintameno 31.12.	13 775	19 559		
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-19 559	-20 660		
Vähennysten kertyneet poistot	5 785	1 138		
Poistot	-1	-37		
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-13 775	-19 559		
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	0		

TS-YHTYMÄ OY / TASEEN LIITETIEDOT 31.12.2017

1000 €	KONSERNI		TS-YHTYMÄ OY	
	2017	2016	2017	2016
MUUT AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Hankintameno 1.1.	26 568	27 466	13 006	12 966
Lisäykset	43	275	10	1
Vähennykset	-4	-2 064		
Siirrot erien välillä	14	891		38
Hankintameno 31.12.	26 621	26 568	13 016	13 006
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-23 886	-25 065	-12 241	-11 988
Vähennysten kertyneet poistot	4	2 054		
Poistot	-782	-874	-238	-253
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-24 663	-23 886	-12 479	-12 241
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 957	2 682	537	766
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Hankintameno 1.1.	52 502	54 724	13 185	13 145
Lisäykset	44	310	10	1
Vähennykset	-5 794	-3 422	-5	
Siirrot erien välillä	14	891		38
Hankintameno 31.12.	46 767	52 502	13 190	13 185
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-49 277	-51 524	-12 258	-12 005
Vähennysten kertyneet poistot	5 790	3 402		
Poistot	-894	-1 155	-238	-253
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-44 381	-49 277	-12 496	-12 258
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 386	3 226	694	927
11 AINEELLISET HYÖDYKKEET				
MAA- JA VESIALUEET OMISTETUT				
Hankintameno 1.1.	7 403	7 397	6 203	6 203
Muuntoerot	-1	7		
Lisäykset	2 171			
Vähennykset	-24		-72	
Hankintameno 31.12.	9 549	7 403	6 131	6 203
Arvonkorotukset 1.1.	9 839	9 839	9 839	9 839
Arvonkorotukset 31.12.	9 839	9 839	9 839	9 839
Kirjanpitoarvo 31.12.	19 388	17 242	15 970	16 042
MAA-ALUEET VUOKRAOIKEUDET				
Hankintameno 1.1.	718	718	718	718
Hankintameno 31.12.	718	718	718	718
Kirjanpitoarvo 31.12.	718	718	718	718
MAA- JA VESIALUEET 31.12.	20 106	17 960	16 688	16 760

TS-YHTYMÄ OY / TASEEN LIITETIEDOT 31.12.2017

1000 €	KONSERNI		TS-YHTYMÄ OY	
	2017	2016	2017	2016
RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT				
Hankintameno 1.1.	121 621	120 610	107 419	106 627
Muuntoerot	-5	59		
Lisäykset	336	702	20	542
Vähennykset	-320		-750	
Siirrot erien välillä	413	250	239	250
Hankintameno 31.12.	122 045	121 621	106 928	107 419
Arvonkorotukset 1.1.	151	151		
Arvonkorotukset, vähennys	-151			
Arvonkorotus 31.12.		151		
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-76 543	-72 922	-68 563	-65 255
Muuntoerot	1	-12		
Vähennysten kertyneet poistot	152		457	
Poistot	-3 587	-3 609	-3 296	-3 308
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-79 976	-76 543	-71 403	-68 563
Kirjanpitoarvo 31.12.	42 069	45 230	35 526	38 856
KONEET JA KALUSTO				
Hankintameno 1.1.	156 466	171 285	16 809	16 934
Muuntoerot		1		
Lisäykset	726	899	173	26
Vähennykset	-27 177	-19 637	-170	-151
Siirrot erien välillä	1 024	3 919		
Hankintameno 31.12.	131 039	156 466	16 812	16 809
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-142 686	-152 592	-15 177	-14 709
Muuntoerot				
Vähennysten kertyneet poistot	25 942	19 533	101	147
Poistot	-5 089	-6 992	-477	-615
Arvonlennukset		-2 634		
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-121 832	-142 686	-15 552	-15 177
Kirjanpitoarvo 31.12.	9 207	13 780	1 259	1 632
Koneiden ja laitteiden osuus kirjanpitoarvosta 31.12.	6 383	9 783		
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Hankintameno 1.1.	10 583	10 725	9 831	9 831
Vähennykset	-12	-142	-12	
Hankintameno 31.12.	10 571	10 583	9 819	9 831

TS-YHTYMÄ OY / TASEEN LIITETIEDOT 31.12.2017

1000 €	KONSERNI		TS-YHTYMÄ OY	
	2017	2016	2017	2016
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-2 252	-2 304	-1 893	-1 846
Vähennysten kertyneet poistot	4	121	4	
Poistot	-53	-69	-37	-47
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-2 302	-2 252	-1 926	-1 893
Kirjanpitoarvo 31.12.	8 270	8 330	7 893	7 938
ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET HANKINNAT				
Hankintameno 1.1.	429	1 053	167	72
Lisäykset	1 703	5 456	285	723
Siirrot erien välillä	-1 546	-6 080	-303	-627
Hankintameno 31.12.	586	429	149	167
Kirjanpitoarvo 31.12.	586	429	149	167
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Hankintameno 1.1.	297 220	311 787	141 147	140 385
Muuntoerot	-6	67		
Lisäykset	4 936	7 056	477	1 291
Vähennykset	-27 534	-19 780	-1 003	-151
Siirrot erien välillä	-109	-1 911	-63	-377
Hankintameno 31.12.	274 508	297 220	140 557	141 147
Arvonkorotukset 1.1.	9 990	9 990	9 839	9 839
Arvonkorotus	-151			
Arvonkorotukset 31.12.	9 839	9 990	9 839	9 839
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-221 481	-227 817	-85 633	-81 810
Muuntoerot	1	-13		
Vähennysten kertyneet poistot	26 099	19 653	562	147
Siirtojen kertyneet poistot	4	121		
Poistot	-8 728	-10 670	-3 810	-3 970
Arvonalennukset		-2 634		
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-204 110	-221 481	-88 881	-85 633
Kirjanpitoarvo 31.12.	80 237	85 729	61 516	65 353
12 SJOITUKSET				
KONSERNIOSAKKEET				
Hankintameno 1.1.			32 821	34 832
Lisäykset			2 174	557
Vähennykset			-6 903	-1 548
Siirrot erien välillä			2 400	-20
Arvonalennukset				-1 000
Kirjanpitoarvo 31.12.			30 493	32 821
KONSERNISAAMISET KONSERNIYHTIÖILTÄ				
Hankintameno 1.1.			1 072	866
Lisäykset				493
Vähennykset			-298	-161
Siirrot erien välillä				-126
Kirjanpitoarvo 31.12.			774	1 072
OSUUDET JA SAAMISET KONSERNIYRITYKSILTÄ 31.12.			31 267	33 893

TS-YHTYMÄ OY / TASEEN LIITETIEDOT 31.12.2017

1000 €	KONSERNI		TS-YHTYMÄ OY	
	2017	2016	2017	2016
OSAKKUUSYHTIÖT				
Hankintameno 1.1.	1 023	1 086	523	518
Vähennykset		-1		
Siirrot erien välillä		13		146
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	80	90		
Osakkuusyhtiöt, tilikauden aikana saadut osingot	-158	-165		
Arvonalennukset			-120	-141
Kirjanpitoarvo 31.12.	945	1 023	402	523
SAAMISET OMISTUSYHTEYSRITYKSILTÄ				
Hankintameno 1.1.	300	50	300	50
Lisäykset	25	250	25	250
Arvonalennukset			-325	
Kirjanpitoarvo 31.12.	325	300		300
OSUUDET JA SAAMISET OMISTUSYHTEYSRITYKSILTÄ 31.12.	1 270	1 323	402	823
MUUT OSAKKEET JA OSUUDET				
Hankintameno 1.1.	18 167	18 217	17 065	17 097
Lisäykset	623	13	609	13
Vähennykset	-148	-353	-132	-343
Siirrot erien välillä	-2 400	299	-2 400	299
Arvonalennukset		-9		
Kirjanpitoarvo 31.12.	16 243	18 167	15 142	17 065
PITKÄAIKAISET SJOITUKSET				
Hankintameno 1.1.	10 000	10 000	10 000	10 000
Lisäykset	2 000		2 000	
Kirjanpitoarvo 31.12.	12 000	10 000	12 000	10 000
MUUT SAAMISET				
Hankintameno 1.1.	68	59	43	34
Lisäykset	13	9		9
Kirjanpitoarvo 31.12.	80	68	43	43
SJOITUKSET				
Hankintameno 1.1.	29 558	29 412	61 823	63 397
Lisäykset	2 661	272	4 808	1 321
Vähennykset	-148	-353	-7 332	-2 052
Siirrot erien välillä	-2 400	312		299
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	80	90		
Osakkuusyhtiöt, tilikauden aikana saadut osingot	-158	-165		
Arvonalennukset		-9	-445	-1 141
Sijoitukset 31.12.	29 593	29 558	58 854	61 823

TS-YHTYMÄ OY / TASEEN LIITETIEDOT 31.12.2017

	KONSERNI		TS-YHTYMÄ OY	
1000 €	2017	2016	2017	2016
13 VAIHTO-OMAIUUUS				
Aineet ja tarvikkeet	2 803	2 814	8	8
Keskeneräiset tuotteet	243	499		
Valmiit tuotteet/tavarat	450	493	14	13
Muu vaihto-omaisuus	34 613	46 276	32 532	44 274
	38 109	50 081	32 554	44 295
VAIHTO-OMAIUUUTEEN SISÄLTYYVÄT ARVOPAPERIT				
Jälleenhankintahinta	66 056	74 935	60 055	70 561
Kirjanpitoarvo	34 613	46 276	32 532	44 274
Erotus	31 443	28 658	27 523	26 287
14 PITKÄAIKAISET SAAMISET				
Saamiset saman konserniin kuuluvilta yrityksiltä				
Lainasaamiset				254
Muilta				
Muut saamiset	880	1 319	880	1 319
Muut saamiset	880	1 319	880	1 319
Laskennalliset verosaamiset	188	241		
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	1 068	1 560	880	1 573
Laskennalliset verosaamiset				
Konserniyritysten omiin taseisiin sisältyvät yhdistelytoimenpiteet	179	220		
Vahvistetut tappiot	21	194		
Muut jaksotuserot	1 856	1 862		
	2 055	2 277		
15 LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	15 624	17 636	461	684
Saamiset saman konserniin kuuluvilta yrityksiltä				
Myyntisaamiset konserniyhtiöiltä			1	1
Lainasaamiset konserniyhtiöiltä			966	1 036
Siirtosaamiset konserniyhtiöiltä			4	12
Saamiset konserniyhtiöiltä			971	1 050
Saamiset omistusyhteisyrityksiltä				
Myyntisaamiset	19	12		
Muut saamiset	4	4	2	2
Saamiset omistusyhteisyrityksiltä	23	16	2	2
Lainasaamiset	2	2		
Lainasaamiset lähipiiriltä	84	187	84	187
Muut saamiset	56	17		
Siirtosaamiset	4 334	2 631	2 671	518
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	20 124	20 489	4 188	2 440
SIIRTOSAAMISTEN OLENNAISET ERÄT				
Lähdeveronhyvityssaamiset	144	168	144	168
Jaksotetut henkilösivukulut	810	957	46	65
Jaksotetut verot	2 385	269	2 328	
Korot	84	162	83	159
Vuosihyvitykset	176	556		
Muut siirtosaamiset	734	519	70	126
	4 334	2 631	2 671	518

TS-YHTYMÄ OY / TASEEN LIITETIEDOT 31.12.2017

	KONSERNI		TS-YHTYMÄ OY	
1000 €	2017	2016	2017	2016
HALLITUKSEN JA TOIMITUSJOHTAJAN ELÄKESITOUKUKSET				
Konserniyhtiöissä hallitusten jäsenten ja toimitusjohtajien eläkeikä on konsernissa työskentelevien osalta 60–68 vuotta				
16 RAHOITUSARVOPAPERIT				
RAHOITUSOMAIUUUSARVOPAPERIT				
Jälleenhankintahinta	2 027	664		
Kirjanpitoarvo	2 086	633		
Erotus	-58	31		
17 OMA PÄÄOMA				
Sidottu oma pääoma				
Osakepääoma 1.1.	5 404	5 404	5 404	5 404
Osakepääoma 31.12.	5 404	5 404	5 404	5 404
Ylikurssirahasto 1.1.	2 747	8 641	2 747	2 747
Siirrot erien välillä		-5 894		
Ylikurssirahasto 31.12.	2 747	2 747	2 747	2 747
Arvonkorotusrahasto 1.1.	7 776	7 776	7 776	7 776
Arvonkorotusrahasto 31.12.	7 776	7 776	7 776	7 776
Vararahasto 1.1.	87	87		
Vararahasto 31.12.	86	87		
Sidottu oma pääoma yhteensä	16 014	16 014	15 927	15 927
Vapaa oma pääoma				
SVOP-rahasto 1.1.	5 876			
Siirrot erien välillä		5 876		
SVOP-rahasto 31.12.	5 876	5 876		
Muut rahastot 1.1.	6	7 265		7 260
Siirrot erien välillä		-7 259		-7 260
Muut rahastot 31.12.	6	6		
VOITTOVARAT				
Voitto edellisiltä tilikaudelta 1.1.	174 677	165 178	178 291	157 780
Muuntoerot	-57	36		
Osingonjako	-12 832	-12 832	-12 832	-12 832
Omien osakkeiden lunastus	-26		-26	
Siirrot erien välillä	-151	7 277		7 260
Voitto edellisiltä tilikaudelta 31.12.	161 610	159 659	165 434	152 208
Tilikauden voitto/tappio	14 133	15 018	5 590	26 083
Voittovarot yhteensä 31.12.	175 743	174 677	171 024	178 291
Vapaa oma pääoma yhteensä	181 625	180 559	171 024	178 291
Oma pääoma yhteensä	197 639	196 573	186 951	194 219

Yhtiön osakepääoma jakautuu osakelajeittain seuraavasti

	2017		2016	
A-sarja (1 ääni/osake), joista yhtiön hallussa olevat.	321 286 kpl 532 kpl	5 404 t€	321 286 kpl 490 kpl	5 404 t€

TS-YHTYMÄ OY / TASEEN LIITETIEDOT 31.12.2017

	KONSERNI		TS-YHTYMÄ OY	
1000 €	2017	2016	2017	2016
LASKELMA JAKOKELPOISESTA OMASTA PÄÄOMASTA 31.12.				
Muut rahastot	6	6		
Muuntoerot	587	564		
Voitto edellisiltä tilikausilta	161 610	159 659	165 434	152 208
Tilikauden voitto	14 133	15 018	5 590	26 083
- Rakenrusten arvonorotuksen ja arvonorotusrahaston välinen ero	-2 063	-2 063	-2 063	-2 063
- Kertyneestä poistoerosta ja vapaaehtoisista varauksista omaan pääomaan merkitty osuus	-2 984	-3 049		
Yhteensä	171 289	170 136	168 961	176 229
18 VÄHEMMISTÖOSUUS				
Vähemmistöosuus kauden alussa	785	858		
Osingonjako	-85	-168		
Vähemmistön osuus tilikauden tuloksesta	78	96		
Vähemmistöosuuden muutos	45			
Vähemmistöosuus	824	785		
18 TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ				
Tilinpäätössiirtojen kertymä emoyhtiössä muodostuu kertyneestä poistoerosta.				
19 PAKOLLISET VARAUKSET				
Työttömyyseläkevaraus	98	180	2	33
20 KONSERNIRESERVI				
Hankintameno 1.1.	21 310	21 291		
Lisäykset		24		
Vähennykset				
Hankintameno 31.12.	21 310	21 315		
Konsernireservin tuloutus kauden alussa	-18 480	-14 216		
Konsernireservin tilikauden tuloutus	-2 830	-4 270		
Konsernireservin tuloutus	-21 310	-18 485		
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	2 830		
VIERAS PÄÄOMA				
21 PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Velat muille				
Pääomalainat	526	728		
Lainat rahoituslaitoksilta		10 000		10 000
Vuokravakuudet	62	63	59	60
Laskennallinen verovelka	753	769		
Laskennalliset verovelat				
Konserniyhtymien omiin taseisiin sisältyvät yhdistelytoimenpiteet	9	9		
Tilinpäätössiirrot	745	760		
	753	769		
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	1 341	11 560	59	10 060

TS-YHTYMÄ OY / TASEEN LIITETIEDOT 31.12.2017

	KONSERNI		TS-YHTYMÄ OY	
1000 €	2017	2016	2017	2016
22 LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Velat saman konserniin kuuluville yrityksille				
Ostovelat			108	2
Ennakkomaksut				12
Siirtovelat			105	67
Muut lyhytaikaiset velat			17 858	14 873
			18 071	14 954
Velat omistusyhteisyrityksille				
Ostovelat	9	6		
	9	6		
Velat muille				
Lainat rahoituslaitoksilta	10 000		10 000	
Saadut ennakot	9 869	10 630	70	185
Ostovelat	3 782	4 242	542	709
Muut velat	17 097	22 785	14 467	19 833
Siirtovelat	8 640	11 816	407	2 325
	49 387	49 473	25 487	23 051
Lyhytaikainen vieras pääoma	49 397	49 479	43 557	38 006
SIIRTOVELKOJEN OLENNAISET ERÄT				
Henkilöstökulujaksotukset	7 937	9 100	358	322
Korot	5	7	3	3
Verot	140	1 931		1 936
Muut	558	779	151	130
	8 640	11 816	512	2 391
VAKUUDET JA VASTUUSITOUMUKSET				
Rahalaitoslainat, vakuutena kiinteistökiinnityksiä	10 000	8 610	10 000	8 610
Rahalaitoslainat, vakuutena pantattuja arvopapereita		1 390		1 390
Rahalaitoslainat	10 000	10 000	10 000	10 000
Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä ja osakkeita	10 000	10 000	10 000	10 000
Lainojen vakuudeksi annetut kiinnitykset ja osakkeet				
Rahalaitoslainojen vakuudeksi annetut kiinteistökiinnitykset	24 051	31 112	24 051	31 112
Vakuudeksi annetut kiinteistökiinnitykset	24 051	31 112	24 051	31 112

TS-YHTYMÄ OY / TASEEN LIITETIEDOT 31.12.2017

1000 €	KONSERNI		TS-YHTYMÄ OY	
	2017	2016	2017	2016
Rahalaitoslainojen vakuudeksi pantatut arvopaperit				5 017
Pantatut arvopaperit				5 017
LAINOJEN VAKUUDEKSI ANNETUT KIIINNITYKSET JA OSAKKEET	24 051	31 112	24 051	36 130
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Kiinteistökiinnitykset	24 182	31 243	24 121	31 182
Pantatut arvopaperit				5 017
Pantatut tilivarat	5	5	3	3
Takaukset		300		
Omasta puolesta annetut vakuudet	24 187	31 549	24 123	36 202
Tytär- ja muiden konserniyhtiöiden puolesta annetut vakuudet				
Takaukset			37	118
Tytär- ja muiden konserniyhtiöiden puolesta annetut vakuudet			37	118
Muiden puolesta annetut vakuudet				
Takaukset	3	3	3	3
Muiden puolesta annetut vakuudet	3	3	3	3
ANNETUT VAKUUDET	24 190	31 551	24 163	36 323
Vastuusitoumukset ja muut vastuut				
Shekkilimiittisopimukset				
Myönnetyn limitin kokonaismäärä	10 000	20 000	10 000	20 000
Käytössä oleva limiitti				
Alle yhden vuoden sisällä erääntyvät leasingvastuut	39	80		
1-5 vuoden sisällä erääntyvät leasingvastuut	6	38		
Leasingvastuut	45	117		
Alle yhden vuoden sisällä erääntyneet vuokravastuut	253	274	39	37
1-5 vuoden sisällä erääntyvät vuokravastuut	372	533	155	140
Myöhemmin erääntyvät vuokravastuut	1 158	1 224	594	626
Muut vuokravastuut	1 783	2 032	788	803
Vastuusitoumukset ja muut vastuut	11 828	22 149	10 788	20 803

TS-YHTYMÄ OY / TASEEN LIITETIEDOT 31.12.2017

OSAKKEET JA OSUUDET

	Konsernin omistusosuus-%	Emoyhtiön omistusosuus-%
KONSERNIYRITYKSET		
Turun Sanomat Oy, Turku	100,00	100,00
Turun Tietotarjonta Oy, Turku	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Pieni Roobertinkatu 11, Helsinki	100,00	100,00
Polytypos Svenska AB, Ruotsi	100,00	100,00
Salon Seudun Sanomat Oy, Salo	100,00	100,00
Uudenkaupungin Sanomat Oy, Uusikaupunki	97,58	
Kiinteistö Oy Turun Pläkkäri, Turku	100,00	100,00
Artukaisten Kiinteistö- ja Huoltopalvelu Oy, Turku	100,00	100,00
Hansaprint Oy, Turku	100,00	100,00
Nitro Group Oy, Turku	100,00	100,00
Salon Aleradio Oy, Salo	91,59	
Hansaprint AB, Ruotsi	100,00	100,00
TS-Group Hungary Kft, Unkari	100,00	100,00
Hermes Investment S.a.r.l., Luxemburg	100,00	100,00
Priimus Media Oy, Loimaa	100,00	100,00
Newprint Oy, Raisio	66,50	66,50
Varsinais-Suomen Tietojakelu Oy, Turku	100,00	100,00
Pansiontien Telakka ja Marina Oy, Turku	78,94	78,94
Lounais-Suomen Tietojakelu Oy, Turku	100,00	100,00
Kiinteistöosakeyhtiö Örninkatu 14, Salo	100,00	100,00
OY J. Österblad AB, Turku	83,63	83,63

OSAKKUUSYRITYKSET

Turun Paikallisradio Oy, Turku	34,04	34,04
Turku-Palvelu Oy, Turku	50,00	50,00
Plari Oy, Laitila	50,00	
Newprint Kiinteistöt Oy, Raisio	49,00	
Nordbind Oy, Hämeenlinna	49,00	49,00
Äkäskeron Vesihuolto Oy, Muonio**	25,00	

** Ei liiketoimintaa tilikaudella

Kaikki osakkuusyritykset on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä, lukuunottamatta Plari Oy:tä, jonka tuloslaskelma- ja tase-erät sekä liitetiedot on yhdistelty omistuosuuden mukaisesti.

2010-luku

Sakari Orava

17.6.1945

Sakari Orava, ortopedi ja yksi maailman arvostetuimmista urheilukirurgeista, toimii Suomen olympiajoukkueen ylilääkärinä vuosina 1988–2000. Hän saavuttaa maailmanlaajuisen maineen ammattitaidollaan. Orava pääsee operoimaan lukuisia valtion päämiehiä ja huippu-urheilijoita, kuten jalkapalloilija David Beckhamia vuonna 2010.

Yritysuutisia

Meyer Turku Oy

Syyskuussa 2014 Turun telakan ostaa saksalainen Meyer Werft yhdessä Suomen valtion kanssa. Valtio luopuu omistuksestaan vuotta myöhemmin. Telakka työllistää suoraan noin 1600 henkilöä ja alihankkijoiden kautta 7000. Sen tilauskirjat ovat täynnä aina vuoteen 2024. Turun telakka on tunnettu myös nimillä STX Finland, Aker Yards, Aker Finnyards, Kværner Masa Yards, Masa Yards, Wärtsilä Meriteollisuus ja Wärtsilä.

2010

Myllysilta romahtaa. Maalikuussa romahtanut silta puretaan kesällä 2010. Uusi silta saadaan käyttöön ja vihitään vuoden 2011 lopussa.

2016

Turun Sanomat tuo 18.2.2016 julkisuu-teen Turun kaupunginsairaalassa vanhuspsykiatrian suljetulla G1-osastolla pitkään jatkuneen kaltoinkohtelun.

TILINTARKASTUSKERTOMUS, LYHENNELMÄ

TS-Yhtymä Oy:n yhtiökokoukselle

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Tilintarkastuksen kohde

Olemme tilintarkastaneet TS-Yhtymä Oy:n (y-tunnus 0141911-0) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.2017–31.12.2017. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että emoyhtiön taseen, tulolaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Riippumattomuus

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konsernista niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai

virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomukseen sisältyvän informaation. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea toimintakertomukseen sisältyvä informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko toimintakertomukseen sisältyvä informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomukseen sisältyvässä informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Turussa 17. päivänä huhtikuuta 2018

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Mika Kaarisalo, KHT

Rakennushankkeita

1920–2010

1920-luku, ① Turun Sanomien toimitalo Alvar Aalto saa Turun Sanomien lehtitalon piirustukset valmiiksi elokuussa 1927. Rakennustyöt aloitetaan syyskuussa 1928. Talo valmistuu 1929 ja otetaan käyttöön seuraavan vuoden alussa.

Talo on ensimmäinen Pohjoismaissa lehtitaloksi tehty rakennus. Se rakennetaan funktionalismin perusajatuksen mukaan teräsbetonipilareihin kiinnitettyjen paksujen betonilaattojen varaan. Kantavia seiniä talossa ei ole, joten kaikki seinät ovat siirrettävissä. Siinä on kahdeksan kerrosta, joista kaksi on maan alla.

1930-luku, ② Turun linja-autoasema Turun linja-autoasema valmistuu Turun keskustaan vuonna 1938.

1940-luku, ③ Kupittaaan ruotsalaistalot Ruotsi lahjoittaa vuonna 1940 Suomeen 2000 tehdasvalmisteista puutaloa pommitettuihin kaupunkieihin ja siirtoväen pika-asutustiloille. Näistä 75 sijoitetaan Kupittaan Turkuun.

1950-luku, ④ Turun konserttitalo Rakennus valmistuu vuonna 1952 ja on Suomen ensimmäinen pääasiassa konserteille suunniteltu ja rakennettu sali. Talon arkkitehtuuri edustaa funktionalistista tyyliä. Talo on arkkitehti Risto-Veikko Luukkosen suunnittelema. Salin akustisesta suunnittelusta vastasi akustiikan erikoisasiantuntija, yli-insinööri Paavo Arni.

Konserttitalon rakennusurakka toteutetaan Turun ystävyyskaupungin Göteborgin lahjoitusrahoituksen avulla.

1960-luku, ⑤ Turun Kaupunginteatteri Turun Kaupunginteatterille varataan tontti Aurajoen rannasta vuonna 1954, mutta talon rakentaminen viivästyy ja pohjatyöt aloitetaan vuoden 1959 lopussa. Teatteri vihitään käyttöön vuonna 1962.

1970-luku, ⑥ Kupittaa urheiluhalli Vuonna 1973 Kupittaan valmistuu monitoimihalli, jossa voi muun muassa keilla, harrastaa yleisurheilua ja käydä kuntosalilla.

1980-luku, ⑦ Hansakortteli Hansakorttelin ensimmäinen osa valmistuu vuonna 1985 ja viimeinen vuonna 1988. Kauppakeskuksen suunnittele turkulainen arkkitehti Benito Casagrande. Kauppakeskus rakennetaan kuuden aiemmin muussa käytössä olleen rakennuksen ja kahden uuden rakennuksen sisälle. Kadunvarsitalot ja katukuva säilytetään entisellään ja rakennusten välissä on koko korttelin peittävä lasikatto.

1990-luku, ⑧ Muumimaailma Muumimaailma avataan Naantaliin kesällä 1993. Tove Jansson luo alun perin Muumi-hahmon kirjoihinsa, joista ensimmäinen julkaistaan vuonna 1945. Muumilaakson tarinat siirtyvät myös televisioon. Suosion myötä syntyy ajatus Muumimaailmasta.

2000-luku, ⑨ Pääkirjasto Vuonna 1912 alkunsa saanut Turun kaupunginkirjaston pääkirjasto laajennetaan 2007. Laajennusta aletaan suunnitella jo 1900-luvun puolella, mutta se avataan vasta 2.3.2007. Turun pääkirjasto koostuu kolmesta rakennuksesta: uudesta ja vanhasta kirjastosta sekä entisestä maaherran kansliarakennuksesta, joka toimii nykyisin ravintolana. Laajennuksen pääsuunnittelija on arkkitehti Asmo Jaaksi.

2010-luku, ⑩ Logomo Kulttuurikeskus, joka toimii Turun kulttuuripääkaupunkivuoden päätapahtumatilana, avataan 2011. Logomo on kulttuurin, taiteen ja luovan talouden keskus, joka sijaitsee vanhas- sa VR:n konepajassa. Vuonna 2016 erilaisia tilaisuuksia on lähes 1000 ja kävijämäärä on 369 000.

Aurajoen sillat kautta aikojen

1930-luvulla
Vanha Halistensilta

2013 Kuralan
ponttoonisilta

1980-luvulla Halistensilta
Uusi silta valmistui autoille ja
vanha silta jäi kävelijöille

1955 Rautatiesilta

1999 Tuomaansilta

1899 Tuomiokirkkosilta
Puusillan tilalle rakennettiin rautasilta

2013 Kirjastosilta

1907 Aurasilta
Silta muutettiin kiviarkullisesta rautasillaksi

1997 Teatterisilta

2011 Uusi Myllysilta

1940 Martinsilta

2017 Föri

Föri muutetaan sähkökäyttöiseksi ja vuonna 1955 asennettu dieselkone poistetaan.

